

کتاب جامع تکلیف و تمرین

مؤلفان

محمد سعیدنیا، شهره مختاری، رسول ملکیان، معصومه کرمانی، طاهره
عبداللّهی پارسا، علی فاطمی منش، حمیده سادات آبادیان زاد و زهره کلانتری

با مقدمه دکتر رضا مراد صحرایی (دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی)

مرکز بین المللی
ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی، فراروی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پایبندی به دین و سنت در مدیریت همه‌جانبه کشورها بسیار چالش‌برانگیز می‌نماید. از این رو، مطالعات و پژوهش‌های به‌روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و اندیشه‌های ناب و ژرف، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت بنیان‌گذاران این شجره طیبه، به‌ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی علیه السلام و مقام معظم رهبری علیه السلام می‌باشد.

جهانی شدن و گسترش سلطه فرهنگی غرب در سایه رسانه‌های فرهنگی و ارتباطی، اقتضا دارد که دانش‌پژوهان و علاقه‌مندان به این مباحث، با اندیشه‌های بلند و ارزش‌های متعالی آشنا شوند و این مهم، با ایجاد رشته‌های تخصصی، تولید متون جدید و غنی، گسترش دامنه آموزش و تربیت سازمان‌یافته دانشجویان به سرانجام خواهد رسید. این فرایند، گاه در پرداختن به مباحث بنیادین و تدوین متون تخصصی تعریف می‌شود و گاه در نگارش بحث‌های علمی، اما نه چندان پیچیده و تخصصی به ظهور می‌رسد.

بالندگی مراکز آموزشی، در گرو نظام آموزشی منسجم، قانونمند و پویاست. بازنگری در متن‌ها و شیوه‌های آموزشی و پژوهشی و به‌روز کردن آنها نیز این انسجام و پویایی و در نتیجه، نشاط علمی مراکز آموزشی و پژوهشی را در پی دارد.

«جامعة المصطفی علیه السلام العالمية» به‌عنوان بخشی از این مجموعه، که رسالت بزرگ تعلیم و تربیت طلاب غیر ایرانی را بر عهده دارد، تألیف متون درسی مناسب را سرلوحه تلاش خود قرار داده و تدوین و نشر متون درسی در موضوعات گوناگون علوم دینی، حاصل این فرایند است.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفی علیه السلام

پیش‌گفتار

«و خداوند انسان را آفرید و به او زبان را آموخت.»^۱

از آنجاکه زبان فارسی زبان دوم جهان اسلام و دارای پیشینه فرهنگی عظیمی در بستر تاریخ، ادبیات و فرهنگ است، تقویت و گسترش این زبان و ترویج فرهنگ اسلامی - ایرانی از این طریق اهمیت فراوانی دارد. این موضوع در کنار افزایش روزافزون مشتاقان فراگیری این زبان با مقاصد گوناگون از جمله فراگیری علوم دینی و قرآنی از طریق زبان فارسی باعث شده کتاب‌های آموزشی متعددی برای تسهیل فرایند زبان‌آموزی تولید شود. آنچه در این میان اولویت و اهمیت زیادی دارد، تطابق محتوای این کتاب‌ها با رویکردهای نوین آموزشی و استفاده آن‌ها از مبانی نظری معتبر و به‌روز است. در حال حاضر تا جایی که پژوهشگران این تحقیق پیش رو اطلاع دارند کتابی مرجع برای طراحی تکلیف و تمرین به زبان فارسی وجود ندارد. کتابی که مبانی نظری معتبر و رویکردهای پژوهشی نوین را که اکنون به زبان انگلیسی و به صورت پراکنده موجود است در یک مجموعه گردآوری کند، آن‌ها را ترجمه، تفسیر و بومی‌سازی کند و همراه با نمونه‌های عینی و عملی در سطوح مختلف آموزشی، مناسب با زبان فارسی ارائه دهد. به دلیل نبود چنین منبعی، علاقه‌مندان ناچارند با صرف زمان و هزینه، منابع پراکنده را به زبان‌های دیگر تهیه، ترجمه، تفسیر و بومی‌سازی کنند تا این منابع در طراحی محتوای درسی به کار گرفته شوند. گاهی نیز طراحی و تألیف تکالیف و تمرین‌ها به صورت سلیقه‌ای و شخصی انجام می‌شود که روش اخیر مقبولیت علمی چندانی ندارد.

از این رو، کتاب حاضر بر آن است تا با ارائه یک منبع جامع طراحی تکلیف و تمرین، گامی برای رفع این کمبود و همچنین گامی برای استانداردسازی طراحی و تولید تکلیف و تمرین برای آموزش زبان فارسی بردارد.

چنان‌که بیان شد - تا جایی که پژوهشگران اطلاع دارند - در این زمینه تاکنون پژوهشی بومی ارائه نشده است. البته پژوهشی در قالب کتاب در زمینه سطح‌بندی محتوای آموزشی توسط میردهقان و همکاران (۱۳۹۵) انجام شده است که در ادامه به آن اشاره خواهد شد.

میردهقان و همکاران (۱۳۹۵) کتابی با عنوان چارچوب مرجع آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان تألیف کرده‌اند که در آن نکات آموزشی در سه حوزه دستور، واژه و کارکرد را برای سه سطح پایه، میانی و پیشرفته مشخص کرده‌اند. در واقع این کتاب مواد آموزشی را در سه حوزه واژگان، دستور و کارکرد به مؤلفان کتاب‌های آموزشی پیشنهاد می‌دهد.

پژوهش‌هایی نیز در حوزه تدوین محتوا در زبان فارسی وجود دارد که به برخی از آن‌ها اشاره می‌کنیم. صحرایی و میدانی (۱۳۹۰) در مقاله‌ای اصول و مبانی رویکرد تکلیف‌محور را معرفی کرده‌اند. در این مقاله بر اهمیت فراوان برنامه درسی هم‌سنگ با روش تدریس تأکید شده است. مختاری، رضایی و کرمانی (۱۳۹۲) نیز در مقاله‌ای به بررسی تولید محتوای درسی برای آموزش حروف اضافه با تأکید بر حرف اضافه «از» پرداخته‌اند. رضایی و کلانتری دهقی (۱۳۹۴) نیز در مقاله‌ای کوشیده‌اند با استفاده از قصه‌های قرآن کریم برای آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان محتوای خواندن تولید کنند. نویسندگان در این مقاله با استفاده از مبانی نظری رویکرد فعالیت‌محور و اصول مرتبط با تهیه مواد آموزش از نظر تاملینسون یک درس نمونه را با استفاده از قصه‌های قرآنی طراحی کرده‌اند.

چنان‌که مشاهده می‌شود این پژوهش‌ها فعالیت‌هایی ارزشمند، اما محدود به بخش‌های خاصی از آموزش زبان فارسی و عمدتاً در حوزه تولید محتوای آموزشی هستند. در این میان جای خالی یک پژوهش جامع برای طراحی تکلیف و تمرین برای آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان مشهود است.

با توجه به آنچه بیان شد، پژوهش مورد نظر در حوزه تکلیف و تمرین نویسی در آموزش

زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان کاری منحصر به فرد خواهد بود. براین اساس، این کتاب می‌تواند در جایگاه اولین کتاب جامع طراحی تکلیف و تمرین‌های زبان فارسی گامی در جهت استاندارد و به‌روزکردن آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان بردارد. در نتیجه، این کتاب برای پژوهشگران، مؤلفان کتاب‌های آموزش زبان فارسی و استادانی که دسترسی به منابع مناسب برای طراحی تکلیف و تمرین در کلاس‌های خود را ندارند، قابل استفاده خواهد بود. همچنین طراحان آزمون‌های زبانی نیز می‌توانند از آن همچون الگویی برای طراحی سؤالات آزمون استفاده کنند.

این کتاب بر مبنای طرح پژوهشی که مؤلفان برای دانشگاه مجازی المصطفی علیه السلام انجام دادند تألیف شد که تحقیق، گردآوری تکلیف‌ها و تمرین‌های موجود در کتاب‌های آموزش زبان دوم و زبان خارجی، اضافه نمودن تکلیف‌ها و تمرین‌هایی که مؤلفان به واسطه پنج تا دوازده سال تدریس و تحقیق در زمینه آموزش فارسی به غیرفارسی‌زبانان استفاده می‌کردند و بومی‌سازی جدیدترین تکلیف‌ها و تمرین‌های آموزش زبان در جهان، بیش از هجده ماه به طول انجامید.

اهداف

اهداف این کتاب را به‌طورکلی می‌توان در موارد زیر خلاصه کرد:

۱. تولید اثری مرجع برای استفاده پژوهشگران، طراحان کتاب‌های آموزش زبان فارسی و اساتید؛
۲. رفع خلاء کاربردی موجود در طراحی تکالیف و تمرین‌های متنوع در آموزش زبان فارسی؛
۳. ارائه نمونه‌های تکلیف و تمرین‌نویسی با توجه به مهارت‌های زبانی؛
۴. بومی‌سازی تکلیف‌ها و تمرین‌های آموزشی در قالبی عملی در حوزه آموزش زبان فارسی با توجه به مهارت‌های زبانی؛
۵. تلاش برای دستیابی به چارچوبی بومی و مناسب برای آموزش زبان فارسی؛
۶. ارائه نمونه درس‌هایی در موضوعات گوناگون به کمک تکلیف‌ها و تمرین‌های ارائه شده در کتاب.

ساختار کتاب حاضر

کتاب حاضر سه بخش اصلی دارد: اولین بخش، مطالب نظری مرتبط با زبان‌آموزی، آموزش، نظریه‌های آموزش زبان، تمرین و تکلیف و مهارت‌های زبانی را بیان می‌کند. در این بخش مباحثی مطرح می‌شود که زیربنای مسائل کاربردی در آموزش زبان هستند.

بخش دوم که مهم‌ترین قسمت این کتاب به شمار می‌رود، شامل انواع گوناگونی از تمرین‌ها و تکلیف‌های زبانی برای آموزش مهارت‌های گوناگون است. بیشتر آن‌ها با اندکی تغییر، قابلیت استفاده برای زبان‌آموزانی با سطوح زبانی مختلف و برای آموزش مهارت‌های زبانی گوناگون را دارند و موارد اندکی نیز تک‌مهارتی هستند. مدرّسان و مؤلفان بسته به نیاز، بافت تدریس، اهداف زبان‌آموزان و دوره‌ها قادر خواهند بود با ایجاد اندکی تغییر در تکلیف‌ها یا ترکیب آن‌ها با یکدیگر تکلیف‌های جدید تک‌مهارتی یا چندمهارتی بسازند. این تمرین‌ها و تکلیف‌ها شامل انواع ارتباطی و ساختاری موجود در آموزش انواع زبان‌ها است که برای آموزش زبان فارسی بومی سازی شده و برای مدرّسان و مؤلفان علاقه‌مند به آموزش همه زبان‌ها کاربرد دارند.

در آخرین بخش از کتاب، چندین درس تخصصی در حوزه آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان با استفاده از تمرین‌ها و تکلیف‌های ارائه‌شده تهیه شده است تا مخاطبان با نحوه تولید درس با استفاده از تمرین‌ها و تکلیف‌های ارائه‌شده آشنا شوند. این درس‌ها در حوزه‌هایی همچون فارسی عمومی، ادبیات فارسی، حقوق، پزشکی و علوم قرآنی، مهارت‌های گوناگون را دربرمی‌گیرند. همچنین در کنار هر تکلیف، به شماره تکلیف اصلی در فصل دوم ارجاعی شده است تا مخاطبان به آسانی توضیحات مربوط به آن تکلیف را مطالعه کنند. در پایان بر خود وظیفه می‌دانیم از آقای دکتر رضامرادصحرایی که با نوشتن مقدمه‌شان زینت بخش کتاب شدند سپاس‌گزاری کنیم.

گروه نویسندگان

اسفند ۱۳۹۸

فهرست

۱۹	مقدمه
۲۳	فصل اول: معرفی مفاهیم کلیدی
۲۳	زبان چیست؟
۲۴	رویکردهای مهم در آموزش زبان
۲۶	تکلیف و تمرین
۲۷	سطوح شناختی از دیدگاه بلوم (۱۹۵۰)
۲۹	مهارت‌های زبانی
۲۹	۱. مهارت صحبت کردن
۲۹	۲. مهارت خواندن
۳۰	۳. مهارت شنیدن
۳۱	۴. مهارت نوشتن
۳۳	فصل دوم: تکلیف‌ها
۳۳	بخش اول: تکلیف و تمرین‌های مهارت خواندن
۳۳	۱. خواندن دقیق متن
۳۳	۲. سؤالات درست / نادرست
۳۴	۳. انتخاب عنوان برای هر بند متن خواندن
۳۴	۴. خلاصه نویسی
۳۵	۵. پرسش‌های چندگزینه‌ای
۳۵	۶. طرح سؤال از متن
۳۵	۷. علت و معلول

۸. وصل کردن _____ ۳۶
۹. انتخاب مرجع ضمیر _____ ۳۷
۱۰. گونه‌های مختلف متن _____ ۳۷
۱۱. برداشت از متن _____ ۳۷
۱۲. پیش‌بینی کردن _____ ۳۸
۱۳. حدس زدن به کمک تصویر _____ ۳۹
۱۴. ضرب‌المثل _____ ۳۹
۱۵. سؤال درک مطلب _____ ۳۹
۱۶. حل مشکل _____ ۴۰
۱۷. ساختار داستان (پلات) _____ ۴۰
۱۸. مقایسه‌کردن (تفاوت‌ها و شباهت‌ها) _____ ۴۱
۱۹. طبقه‌بندی کردن واژه‌ها و عبارات‌های متن _____ ۴۱
۲۰. ترتیب اتفاق‌ها _____ ۴۱
۲۱. خط‌زدن واژه‌های نامرتب با متن خواندن _____ ۴۲
۲۲. تشخیص ترتیب _____ ۴۳
۲۳. فهرست کردن دلایل شخصی _____ ۴۳
۲۴. طبقه‌بندی جمله‌های متن _____ ۴۴
۲۵. یادداشت برداری از متن _____ ۴۴
۲۶. ارتباط با زندگی شخصی _____ ۴۵
۲۷. تشخیص جمله‌های پایه و پیرو _____ ۴۶
۲۸. پیدا کردن کلیدواژه‌های متن _____ ۴۶
۲۹. ساده‌سازی متن _____ ۴۷
۳۰. نمادهای فرهنگی _____ ۴۸
۳۱. توصیه‌کردن _____ ۴۸
۳۲. مراحل انجام کار _____ ۴۹
۳۳. ارتباط دادن جمله‌ها _____ ۴۹
- بخش دوم: تکلیف و تمرین مهارت صحبت کردن _____ ۵۰
۳۴. نقش‌بازی کردن _____ ۵۰

۳۵. توصیف تصویر و نقاشی کشیدن ۵۰
۳۶. گزارش کردن ۵۰
۳۷. مصاحبه ۵۱
۳۸. بحث درباره تجربه‌های شخصی ۵۱
۳۹. واژه‌های تصادفی و بیان نظرات ۵۱
۴۰. نظرات شخصی درباره تصاویر ۵۲
۴۱. صحبت کردن درباره عکس‌های آلبوم شخصی ۵۲
۴۲. تکمیل داستان ۵۲
۴۳. تمرین‌های زنجیره‌ای ۵۳
۴۴. توصیف تصویر ۵۳
۴۵. پرسش و پاسخ درباره تصویرها ۵۴
۴۶. صحبت کردن درباره مراحل مختلف انجام کاری با توجه به تصاویر ۵۴
۴۷. ایجاد موقعیت ۵۵
۴۸. خواندن متن و صحبت درباره آن ۵۵
۴۹. صحبت مقایسه‌ای ۵۵
۵۰. تمرکز بر شباهت‌ها ۵۵
۵۱. تمرکز بر تفاوت‌ها ۵۶
۵۲. مثبت یا منفی ۵۶
۵۳. تکمیل جدول به کمک مکالمه‌ها ۵۷
۵۴. کمک‌رسانی در وضعیت‌های بحرانی ۵۸
۵۵. سخنرانی ۵۸
۵۶. چه دیدید؟ ۵۸
۵۷. سؤال کردن از گروه مکتشفان یا کاوشگران ۵۸
۵۸. حدس بزن من چه دیدم؟ ۵۹
۵۹. تحلیل کردن یک تصویر ۵۹
۶۰. چطور آن را درست کردی؟ ۵۹
۶۱. احساسات بازیگر ۶۰
۶۲. بیست سؤال برسید ۶۰

۶۳. پاسخ بله / خیر بدهید _____ ۶۱
۶۴. با استفاده از تصاویر و واژه‌های کلیدی صحبت کنید _____ ۶۱
۶۵. بر روی صندلی داغ بنشینید و به پرسش‌ها پاسخ دهید _____ ۶۱
۶۶. از داخل ظرف انتخاب کن _____ ۶۳
۶۷. حدس بزن کیست؟ _____ ۶۳
۶۸. بخش دیگر تصویر را حدس بزنید _____ ۶۴
۶۹. از دست آن خلاص شو _____ ۶۴
۷۰. با استفاده از سرنخ پاسخ دهید _____ ۶۵
۷۱. پانتومیم انجام دهید _____ ۶۵
۷۲. از داخل تصویر پیدا کنید _____ ۶۶
۷۳. تصویر را ببین و به پرسش‌ها پاسخ بده! _____ ۶۶
۷۴. به تصویر جزئیات دیگری اضافه کنید _____ ۶۶
۷۵. داخل جعبه چیست؟ _____ ۶۷
۷۶. تصاویر را به ترتیب مرتب کنید _____ ۶۷
۷۷. پازل‌ها را کنار هم قرار دهید و یک تصویر کامل بسازید _____ ۶۸
۷۸. نام اشیاء را بگویید _____ ۶۸
۷۹. نقش بازی کنید _____ ۶۹
۸۰. نمایش عروسکی بازی کنید _____ ۶۹
۸۱. مکالمه‌ها را اجرا کنید _____ ۶۹
۸۲. انجام فعالیت‌هایی را تقاضا کنید _____ ۷۰
۸۳. به جای شخصیت‌های فیلم صحبت کنید _____ ۷۰
۸۴. قصه بگویید _____ ۷۰
۸۵. نمایشنامه (هدف، تقویت مهارت گفتار) _____ ۷۱
۸۶. در گوشی صحبت کنید _____ ۷۱
۸۷. سرود / شعر را باهم بخوانید _____ ۷۲
۸۸. چیستان بگویید _____ ۷۲
۸۹. با یکدیگر گفت‌وگو کنید _____ ۷۳
۹۰. به پرسش‌ها پاسخ کوتاه بدهید _____ ۷۳

۷۳. ۹۱. آرزوهای تان را بیان کنید _____
۷۳. ۹۲. آرزوهای دست نیافتنی و غیرواقعی را بیان کنید _____
۷۴. ۹۳. اسم بازی کنید _____
۷۴. ۹۴. بازی اسم فامیل _____
۷۵. ۹۵. تفاوت تصاویر را پیدا کنید. _____
۷۵. بخش سوم: تکلیف و تمرین مهارت شنیدن _____
۷۵. ۹۶. بشنوید و جدول را کامل کنید _____
۷۷. ۹۷. فیلم را صداگذاری کنید _____
۷۸. ۹۸. کامل کنید _____
۷۸. ۹۹. بشنوید، جمله بعدی را حدس بزنید _____
۷۹. ۱۰۰. ببینید، بشنوید، پاسخ دهید _____
۸۰. ۱۰۱. بشنوید، علت را بگویید _____
۸۰. ۱۰۲. ببینید، بشنوید، مرتب کنید _____
۸۱. ۱۰۳. نظر شخصی خود را بیان کنید _____
۸۲. ۱۰۴. متن یا جمله را به تصویر مناسب وصل کنید _____
۸۳. ۱۰۵. پاسخ کامل بدهید _____
۸۳. ۱۰۶. بشنوید و رنگ کنید _____
۸۴. ۱۰۷. جمله‌های رنگی را مشخص کنید _____
۸۵. ۱۰۸. گوش کن و نقاشی کن _____
۸۵. ۱۰۹. دور قسمت‌های متفاوت خط بکش _____
۸۶. ۱۱۰. به خاطر بسپارید _____
۸۶. بخش چهارم: تکلیف و تمرین مهارت نوشتن _____
۸۶. ۱۱۱. به روش بارش فکری بنویسید _____
۸۷. ۱۱۲. با استفاده از تصاویر بنویسید _____
۸۷. ۱۱۳. برای پاسخ‌ها پرسش بنویسید _____
۸۸. ۱۱۴. جدول کلمات تصادفی را کامل کنید و داستان بنویسید _____
۸۹. ۱۱۵. با مدل درختی داستان بنویسید _____
۸۹. ۱۱۶. با گفت‌وگو، داستان بنویسید _____

۹۰. ۱۱۷. داستان بسازید _____
۹۱. ۱۱۸. بسط دهید و بنویسید _____
۹۱. ۱۱۹. خاطره‌تان را بنویسید _____
۹۲. ۱۲۰. روزنامه درست کنید _____
۹۲. ۱۲۱. از نمودارها استفاده کنید و بنویسید _____
۹۳. ۱۲۲. جمله‌های به هم ریخته را مرتب کنید و بنویسید _____
۹۳. ۱۲۳. جورچین بسازید _____
۹۴. ۱۲۴. متن مخدوش را مرتب کنید و بنویسید _____
۹۴. ۱۲۵. با واژگان جدید درس جمله بسازید و بنویسید _____
۹۵. ۱۲۶. درباره یک موضوع تخیلی بنویسید _____
۹۶. ۱۲۷. چت کنید _____
۹۶. ۱۲۸. نامه‌های رسمی و غیررسمی بنویسید _____
۹۸. ۱۲۹. برای شخصیت‌های داستان نامه بنویسید _____
۹۹. ۱۳۰. ادامه داستان را حدس بزنید _____
۹۹. ۱۳۱. با زمان‌های مختلف داستان نویسی کنید _____
۱۰۰. ۱۳۲. پرسش و پاسخ _____
۱۰۰. ۱۳۳. کارت پستال درست کنید _____
۱۰۱. ۱۳۴. نوشتن را متوقف کنید _____
۱۰۲. ۱۳۵. بندها را اصلاح کنید _____
۱۰۳. ۱۳۶. زندگی‌نامه بنویسید _____
۱۰۳. ۱۳۷. تحقیق کنید و بنویسید _____
۱۰۴. ۱۳۸. با علت و معلول متن بنویسید _____
۱۰۵. ۱۳۹. مقایسه کنید _____
۱۰۵. ۱۴۰. توصیف کنید و بنویسید _____
۱۰۶. ۱۴۱. پرکردن جاهای خالی براساس تصاویر _____
۱۰۷. ۱۴۲. مراحل انجام کار را بنویسید _____
۱۰۸. بخش پنجم: تکلیف و تمرین املا _____
۱۰۸. ۱۴۳. شیوه‌های املا نویسی _____

۱۱۰. ۱۴۴. املاى گروهى _____
۱۱۰. ۱۴۵. املاگفتن به اعضاى خانواده _____
۱۱۰. ۱۴۶. آموزش املا هنگام تدریس _____
۱۱۰. ۱۴۷. کامل کردن جمله ها برای تقویت املا _____
۱۱۱. ۱۴۸. نقطه گذاری _____
۱۱۱. ۱۴۹. املاى جمله نویسى _____
۱۱۱. ۱۵۰. املاى حفظى _____
۱۱۱. ۱۵۱. املاى کامل کردنى _____
۱۱۱. ۱۵۲. املاى آبیى _____
۱۱۱. ۱۵۳. کامل کردن املا با کمک حافظه _____
۱۱۲. ۱۵۴. املاى ذهنى _____
۱۱۲. ۱۵۵. قرائت املا توسط زبان آموزان ضعیف _____
۱۱۲. ۱۵۶. املاى جمله نویسى روی تابلو _____
۱۱۲. ۱۵۷. املاى پای تخته _____
۱۱۲. ۱۵۸. نوشتن املا به کمک آینه _____
۱۱۲. ۱۵۹. املاى رونویسى _____
۱۱۳. ۱۶۰. مسابقه املا نویسى _____
۱۱۳. ۱۶۱. املاى زنجیره اى _____
۱۱۳. ۱۶۲. کامل کردن جمله ناقص _____
۱۱۳. ۱۶۳. املاى مرتب کردنى _____
۱۱۳. ۱۶۴. املاى کلمات کلیدى _____
۱۱۴. ۱۶۵. املاى «سرماخوردگى بد» _____
۱۱۴. ۱۶۶. املاى «داستان نادرست و به هم ریخته» _____
۱۱۴. ۱۶۷. املا با آهنگ و آواز _____
۱۱۴. ۱۶۸. املاى نامرتب _____
۱۱۴. ۱۶۹. کاوش برای یافتن غلط های املايى _____
۱۱۵. ۱۷۰. هجى کردن کلمات _____
۱۱۵. ۱۷۱. املاى حروف حذف شده در کلمه _____

- بخش ششم: تکلیف و تمرین واژه _____ ۱۱۵
۱۷۲. آموزش واژه در بافت _____ ۱۱۵
۱۷۳. آموزش واژه با استفاده از تصاویر _____ ۱۱۶
۱۷۴. آموزش واژه با استفاده از واژه‌های مخالف _____ ۱۱۶
۱۷۵. آموزش واژه با استفاده از واژه‌های هم‌معنی یا مترادف _____ ۱۱۷
۱۷۶. لغت‌یابی (هدف: استفاده از فرهنگ لغت) _____ ۱۱۷
۱۷۷. آموزش واژه با استفاده از واژه‌های هم‌نویسه _____ ۱۱۷
۱۷۸. آموزش واژه از طریق واژه‌های هم‌آوا _____ ۱۱۸
۱۷۹. آموزش واژه با استفاده از هم‌نامی _____ ۱۱۸
۱۸۰. من یک واژه هستم. حدس بزنید اسم من چیست؟ _____ ۱۱۸
۱۸۱. اسم فامیل جدولی بازی کنید _____ ۱۱۹
۱۸۲. کلمات با یک حرف خاص از الفبا شروع شوند _____ ۱۱۹
۱۸۳. از جدول کلمات متقاطع پیدا کنید _____ ۱۱۹
۱۸۴. بشنو و نقاشی کن _____ ۱۲۰
۱۸۵. آموزش واژه با استفاده از چندمعنایی _____ ۱۲۰
۱۸۶. آموزش واژه با استفاده از رابطه مفهومی شمول معنایی واژه‌ها _____ ۱۲۱
۱۸۷. مرتب کردن واژه‌های به هم‌ریخته _____ ۱۲۱
۱۸۸. بین و بگو _____ ۱۲۱
۱۸۹. کی چی گفت؟ - معنی واژه‌ها _____ ۱۲۲
۱۹۰. انتخاب واژه مناسب _____ ۱۲۳
۱۹۱. وصل کردن تصاویر به یکدیگر _____ ۱۲۳
۱۹۲. حدس زدن معنی واژه از طریق یک متن کوتاه _____ ۱۲۵
۱۹۳. حدس زدن واژه با توجه به یک جمله (تعریف / مثال مربوط به واژه) _____ ۱۲۵
۱۹۴. دسته‌بندی واژگان _____ ۱۲۵
۱۹۵. واژه‌ها و عبارات‌های رسمی و غیررسمی _____ ۱۲۶
- بخش هفتم: تکلیف و تمرین دستور _____ ۱۲۶
۱۹۶. تشخیص بخش‌های گوناگون جمله _____ ۱۲۶
۱۹۷. آموزش صفت اشاره _____ ۱۲۷

۱۹۸. آموزش پیشنوندها _____ ۱۲۷
۱۹۹. آموزش فعل منفی _____ ۱۲۷
۲۰۰. ترکیب اسم و فعل _____ ۱۲۸
۲۰۱. اصلاح خطاها _____ ۱۲۸
۲۰۲. پازل جمله‌ها را مرتب کنید _____ ۱۲۸
۲۰۳. پرکردن جای خالی _____ ۱۲۹
۲۰۴. قراردادن در جای مناسب (جدول / نمودار / محور و...) _____ ۱۲۹
۲۰۵. انتخاب و اصلاح گزینه اشتباه _____ ۱۲۹
۲۰۶. جمله‌سازی _____ ۱۳۰
۲۰۷. بازویسی _____ ۱۳۰
۲۰۸. مشخص کردن ساخت فعل _____ ۱۳۱
۲۰۹. تبدیل کردن _____ ۱۳۱
۲۱۰. محور زمان _____ ۱۳۱
۲۱۱. مشخص کردن نکته دستوری در شعر _____ ۱۳۲
- بخش هشتم: تکلیف و تمرین تلفظ _____ ۱۳۲
۲۱۲. تلفظ «هم» در فارسی گفتاری _____ ۱۳۲
۲۱۳. با تکرار، درست تلفظ کنید _____ ۱۳۳
۲۱۴. با حفظ و بازگرددن درست تلفظ کنید _____ ۱۳۳
۲۱۵. جمله‌ها را با حالت‌های مختلف تکرار کنید _____ ۱۳۴
۲۱۶. به زبان گفتاری مکالمه کنید _____ ۱۳۴
۲۱۷. تلفظ «را» در گفتار _____ ۱۳۵
۲۱۸. تلفظ حرف «و» در زبان فارسی _____ ۱۳۶
۲۱۹. تلفظ ضمیر _____ ۱۳۶
۲۲۰. آهنگ افتان و خیزان _____ ۱۳۶
۲۲۱. حذف «را» مفعولی _____ ۱۳۷
۲۲۲. حذف «ر» از برخی واژه‌ها _____ ۱۳۷
۲۲۳. کاربرد «که» موصولی در گفتار _____ ۱۳۸
۲۲۴. تفاوت همخوان‌ها در تلفظ _____ ۱۳۹

۲۲۵. حذف فعل امر و مضارع التزامی _____ ۱۳۹
۲۲۶. حذف فعل شدن در مضارع اخباری _____ ۱۴۰
۲۲۷. معنای خاص نام‌آواها _____ ۱۴۱
۲۲۸. واژه‌های خاص گفتار _____ ۱۴۲
۲۲۹. تلفظ همخوان /?/ _____ ۱۴۲
۲۳۰. کاربرد ماضی مستمر _____ ۱۴۳
۲۳۱. حذف حرف اضافه «از» _____ ۱۴۴
۲۳۲. کامل کردن جمله به طور دلخواه _____ ۱۴۴
- فصل سوم: نمونه درس‌ها _____ ۱۴۵
- فارسی عمومی ۱ _____ ۱۴۶
- گلستان سعدی با رویکرد تکلیف محور _____ ۱۵۴
- نمونه درس حقوق _____ ۱۶۲
- نمونه درس پزشکی _____ ۱۷۲
- نمونه درس قرآنی _____ ۱۸۸
- اهداف درس _____ ۱۸۸
- منابع _____ ۱۹۹